

Obsah

Úvod	7
I. Čo je to multiperspektivita?	12
Pozor na chlpatú zmrzlinu!	15
Zohľadňovať zásadu vekuprimeranosti	16
O tých, ktorí nemohli nič v minulosti napísať	17
II. Multiperspektivita v kontexte metodických princípov	19
Minulosť nie je nikdy minulá	19
Neriadiť učenie len na zapamätanie významov	20
Rozvíjať skúmateľské a interpretačné spôsobilosti	21
Problémová výučba	22
Výučba s portfóliom – výučba s produktmi	23
Poznanie je konanie, konanie je poznanie	23
Projektová výučba	24
Fázy projektovej výučby	25
III. K predpokladom práce so školskými historickými písomnými prameňmi	31
„Znepokojivé“ zvláštnosti histórie	31
Historický prameň	32
Druhy historických prameňov	32
Pramene ako monument a dokument	33
Normatívne a deskriptívne pramene	34
Historické pramene vlastného a cudzieho svedectva	35
Verejné a interné historické pramene	35
Historické pramene z „prvej a druhej ruky“	35
Kritika autenticity a dôveryhodnosti historického prameňa	37
Interpretácia historického prameňa	38
„Čím viac otázok, tým menej podrobností“	39
Možné námety do diskusie	41
Záver	42
Metodické podnety k súboru učebných figúr	44
Alexander „Veľký“?	45
Ako sa zo starovekého Ríma stala svetová ríša? Skúmame kontroverzné, rozporuplné texty	46
Z perspektívy moslimského historika – „Oni“	47
Z perspektívy francúzskeho historika – „Oni“	47
„My“ a „Oni“ – spolu	48
Martin Luther: „Tak mi Boh pomáhaj! Amen.“ Lutherova reč v trojitej perspektíve ..	49
Oliwer Cromwell očami súčasníkov	51

Z politickej diskusie levellerov a independentov	52
Václav Havel pohľadom Petra Pitharta ako svedka, „z prvej ruky“	53
„Nevložte neobmedzenú moc do rúk manželom“	55
Štát som ja, ale s akými dôsledkami?	56
Perspektíva kolonizovaných	58
Perspektíva kolonizátorov – úlohy zo skúšok v Togu, 1909	59
Z perspektívy britského karikaturistu z roku 1912. „Výhody rímskej kultúry“ ...	60
Z úvodu národnostného zákona z roku 1868	61
Feminizmus alebo maskulinizmus?	62
Lenin je mŕtvy	63
Spoluobčania alebo protivníci?	64
Centralizmus alebo autonómia?	65
Dvaja očití svedkovia, ktorí sedeli neďaleko vedľa seba v aule Univerzity Komenského, s odstupom času spomínajú na ten istý deň, 14. 3. 1939	66
Dvaja očití svedkovia spomínajú na podpisovanie dvojstrannej nemecko-britskej zmluvy v Mníchove z 29. na 30. septembra 1938	67
Ikonická multiperspektivita na príklade britskej a sovietskej karikatúry, ktoré reagujú na významnú historickú udalosť	68
Každý podľa svojich schopností, každému podľa jeho potrieb?	69
„Ossi a Wessi“?	70
Projekt: Aténska demokracia – vláda ľudu alebo vláda jedného muža?	71
Uzamknutí do postavenia opovrhovaných	76
Projekt: Železnica non plus ultra? Železnica vehikel pokroku?	78
Rozchod Slovákov s Uhorskom a vznik ČSR (vecný, faktografický sekundárny text, syntetická, výkladová časť učebnice)	82
Viacvrstvový scenár prameňov. Analytická časť učebnice	83
Samostatný štát alebo satelit nacistického Nemecka?	87
Povstanie alebo štátny prevrat?	88
Poznámky	89
Literatúra	99